

علی‌اکبر سیاسی، بنیان‌گذار روان‌شناسی در ایران: معرفی بیوگرافیک

Ali Akbar Siassi, The Founder of Psychology in Iran: Biographical Introduction

Esmaeil Naseri, Ph.D.*

دکتر اسماعیل ناصری

Institute for Humanities and Cultural Studies

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

چکیده: روان‌شناسی تحت عنوان «علم‌النفس» بیش از هزار سال به‌عنوان یکی از شاخه‌های اصلی فلسفه در مراکز علمی ایران تدریس شده است. آشنایی ایرانیان با روان‌شناسی جدید با تدریس نخستین درس روان‌شناسی به وسیله علی‌اکبر سیاسی در مدرسه علوم سیاسی آغاز شد. آثار و خدمات دکتر سیاسی نقش چشمگیری در رشد و گسترش نخستین روان‌شناسی علمی در ایران داشته است، به گونه‌ای که از وی به منزله بنیان‌گذار، اشاعه دهنده، و پدر علم روان‌شناسی جدید در ایران یاد می‌شود. در این پژوهش کیفی، با استفاده از روش بیوگرافیک، خدمات علمی و فرهنگی سیاسی مورد بررسی قرار گرفته است. مجموعه فعالیت‌ها و خدمات سیاسی را می‌توان در دو حوزه گروه‌بندی کرد: آموزش و گسترش روان‌شناسی در ایران؛ و ارتقاء سطح سواد و فرهنگ عمومی مردم. تدریس نخستین درس روان‌شناسی، بنیان‌گذاری نخستین آزمایشگاه روان‌شناسی، تألیف نخستین درس‌نامه روان‌شناسی، بنیان‌گذاری انجمن روان‌شناسی ایران در حوزه نخست، تدوین لایحه قانونی «تربیت معلم»، و به تصویب رساندن قانون تعلیمات عمومی اجباری و مجانی در حوزه دوم قرار می‌گیرند. مجموعه این اقدامات موجب شده است که سیاسی در تاریخ کوتاه روان‌شناسی در ایران به چهره‌ای ماندگار و در حوزه ارتقاء فرهنگ معاصر ایران به فردی تأثیرگذار تبدیل شود.

Abstract: Psychology has been taught as "Elmon-Nafs" for more than a thousand years as one of the main branches of philosophy in scientific centers of Iran. In regard to Iranians' acquaintance with modern psychology Ali Akbar Siassi started teaching the first psychology course at the School of Political Science. Siassi's works and services have played a significant role in the development of scientific psychology in Iran, therefore he is known as the founder and the father of modern psychology in Iran. In this qualitative research, using biographical method, his scientific and cultural-political services were examined. The set of Siassi's activities and services can be grouped into two areas: teaching and expanding psychology in Iran, and improving the literacy and general culture of the inhabitants of Iran. Teaching the first psychology course, founding the first psychology lab, writing the first textbook of psychology, and founding the Iranian Psychological Association, are examples of the first area, and developing the legal Teacher Training Bill, and passing the Compulsory and Free General Education Act are examples of the latter. The combination of these actions has made Siassi a permanent figure in the history of psychology in Iran that is short, and an influential figure in the field of promoting contemporary Iranian culture.

کلیدواژه‌ها: علی‌اکبر سیاسی؛ روان‌شناسی؛ روش بیوگرافیک؛ علم‌النفس

Keywords: Ali Akbar Siassi; Psychology; bio-graphical method; Elmon-Nafs

* e.naseri@ihcs.ac.ir